

Toto je chléb

Hošťálková: 26.12.2015

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: J 6, 35 – 59

Text: J 6, 50 – 51

„Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z tobo chleba, živ bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“

Ten text nezní moc vánočně. Vlastně nezní vánočně vůbec. Dokonce bych řekl, že celkově zní dost podivně. I Ježíšovi posluchači se diví, nechápou a pohoršují se. I my jsme poněkud zmatení, když čteme v bibli taková slova: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“ Co to je za řeč? Copak jsme nějakí kanibalové nebo upíři?

Bratři a sestry, narážíme tu na jedno specifikum Janova evangelia. Jeho pisatel pracuje zvláštní metodou. Pochopit a přijmout Ježíše může člověk nejlépe tak, že sám přijde na to, co pro něj Ježíš znamená. A to nejde bez vlastního přemýšlení. Evangelista Jan chce čtenáře k takovému přemýšlení vyprovokovat. Proto je jeho evangelium plné různých absurdních situací, zdánlivých paradoxů, tajemných narážek, komických nedorozumění a provokativních výroků. Tak například samaršské ženě Ježíš nabízí vodu života, a ona se diví, proč Ježíš nemá žádné vědro. Nikodémovi Ježíš vysvětluje pojem znovuzrození a Nikodém myslí na to, jak se starý člověk může znovu stát embryem. Když Ježíš mluví o své preexistenci, židé naivně počítají, kolik je Ježíšovi let. Ve všech těchto případech evangelista ukazuje, jak my lidé, zvyklí uvažovat pouze na fyzikální rovině neumíme správně pochopit ani uchopit duchovní věci. Ale zkusme být alespoň na chvíli mystiky. Věčný život, znovuzrození, či Ježíšovo božství jsou duchovní skutečnosti, o kterých lze přiměřeně mluvit pouze v obrazech a symbolech. A proto Ježíš mluví k lidem v podobenstvích a sám podobenství činí.

Ze stejné kategorie je i jeho řeč o těle jako pokrmu a krvi jako nápoji. Nad tím je třeba přemýšlet. Bez jídla a pití člověk nepřežije. Jíst a pít je základní životní potřeba. Co jíme, tím se sami stáváme. Naše tělo není sestaveno z jiných prvků, než které přijmeme v potravě. Jsme tím, co jíme. To je obraz, který je plně přítomen ve svaté večeři Páně. Žít z Ježíše Krista je naše základní duchovní potřeba. Bez Ježíše duchovně nepřežijeme. Vždy se stáváme tím, co přijímáme do svého nitra. Přijímáme-li Krista, přebíráme na sebe jeho život. V přijímání chleba a vína při svaté večeři Páně nejde jen o fyzikální rovinu, ale i o tu duchovní. Tak jako přijímám pokrm a nápoj, z kterého jsem živ dočasně, tak přijímám Krista, z jehož oběti jsem živ věčně.

Proto Ježíš říká: „Amen, amen, pravím vám, nebudete-li jíst tělo Syna člověka a pít jeho krev, nebudete mít v sobě život. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den. Neboť mé tělo je pravý pokrm a má krev pravý nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm.“

Už víme, že jde o podobenství, o kterém máme přemýšlet, jak se nás týká. Že přijmout Ježíše Krista jako svou životní potřebu je pro nás zdrojem síly a vůle k životu. Žijeme ve společnosti, kde fyzickým hladem a žízni zpravidla netrpíme. Ale možná máte také ten dojem, že přesto naší společnosti něco schází. Že strádáme jinak. Že jsme nějakým jiným způsobem nenasycení a hladoví. Že po něčem žíznivě toužíme. Že sice materiálně nestrádáme, ale zoufale postrádáme právě duchovní hodnoty. Lásku, obět', pokání, odpuštění, smíření...

To vše v sobě zosobňuje Ježíš Kristus. Proto před svou smrtí vzal chléb, vzdal díky, lámal jej a řekl: „Toto je mé tělo, které se za vás vydává. To číňte na mou památku. Stejně vzal po večeři kalich a řekl: Tento kalich je nová smlouva zpečetěná mou krví; to číňte, kdykoli budete pít, na mou památku.“

„To číňte“, tzn. to uvádějte v život. Pamatujte, co jsem učinil já pro vás, a to číňte i vy pro druhé. Není náhodou, že v Janově evangeliu máme Ježíšovu poslední večeři zachycenou docela jinak, než jak ji známe. Tam, místo rozdávání chleba a vína, Ježíš učedníkům umývá nohy a říká jim: „Dal jsem vám příklad, abyste i vy jednali, jako jsem jednal já.“ Můžeme říci, že přijímat Ježíše Krista, znamená

žít Kristovým životem. A od něj k tomu brát sílu. Proto Ježíš sám sebe nazývá našim pokrmem. Žít jako Kristus, to je naším denním chlebem. Za to koneckonců prosíme i v modlitbě Páně.

Symbolika Ježíše jako pokrmu a nápoje pro naše nitro, která je tak výrazná při jeho velikonoční večeři s učedníky, však nezačíná až těsně před jeho smrtí. Začíná vlastně už u jeslí. U Vánoc. Vždyť co jsou jesle? To je přece krmítko. Krmelec. Ježíš, položený do žlabu je ten pravý pokrm a nápoj. Silnější symboliku Bůh snad už ani nemohl zvolit. To není nic, nad čím bychom se měli pohoršovat. Má to hluboký duchovní význam. Nejde jen o to, že to malé roztomilé děťátko se zlatými řasy je prostě k sežrání. Bůh posílá na svět svého Syna a pokládá jej do žlabu, do krmelce, jakoby říkal: tím teď budete živi. To je to, co potřebujete jako sůl. Ježíše. Vy, kdo přijímáte Ježíše, kdo sytíte své srdce z tohoto Božího daru, z vás se díky tomu stávají synové a dcery Boží. Stáváte se tím, z čeho jste živi. Ne samým chlebem žive člověk. Nenarodili jste se jen, jako se rodí lidé, ale jako Boží Syn i vy jste se narodili z Boha. A máte moc Božích dětí. Moc Kristova života v sobě.

Bible ví, že ten dar každý nepřijme. Na začátku Janova evangelia čteme: „Na světě byl, svět skrze něj povstal, ale svět ho nepoznal. Přišel do svého vlastního, ale jeho vlastní ho nepřijali. Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se narodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.“

A tak, bratři a sestry, kdykoliv se díváte na narozeného Ježíše v jeslích, vzpomeňte si, co jsme četli: „Toto je chléb, který sestupuje z nebe: kdo z něho jí, nezemře. Já jsem ten chléb živý, který sestoupil z nebe; kdo jí z toho chleba, žive bude na věky. A chléb, který já dám, je mé tělo, dané za život světa.“

Modlitba: *Kriste Ježíši, Bože, který ses stal tělem, posiluj nás. Kriste Ježíši, který ses stal chlebem našeho srdce, nasyt' nás k životu věčnému. Bože, učni si z chléva z našeho srdce chrám svého Ducha. Amen.*

Přímluvná modlitba: *Pane náš, prosíme tě, dej, at' vánoční evangelium nachází nová a nová srdce, která mu budou naslouchat a nechají se proměnit k novému životu, k životu s tebou. Myslíme také na všechny naše blízké, zvláště na ty, s nimiž nemůžeme tyto svátky slavit pobromadě. Požehnej jim právě tam, kde jsou a stůj při nich. Myslíme na ty, kteří žádné šťastné a veselé Vánoce neprožívají, protože trpí válkou, hladem a bídou nebo nemají nikoho blízkého, s kým by sdíleli vánoční radost. Víme, že tobě není lhostejná bída tohoto světa. Prosíme tě, potěš všechny, kdo prožívají tyto svátky ve sklíčenosti a strachu o budoucnost, v beznadějí a rezignaci. Dej, at' i jim zazáří betlémská hvězda naděje. Dej, at' všichni nalezneme v tobě svůj pokoj. Amen.*